به نام خدا

آزمایشگاه ریزپردازنده دانشکده مهندسی کامپیوتر

أزمايش شماره يازده

أشنایی با استاندارد 12C و كار با أن

همانطور که میدانید اساسی ترین روش برای ارتباط بین پردازنده و اجزاء جنبی، استفاده از یک باس داده و خطوط آدرس موازی است. با استفاده از این روش، علاوه بر اینکه فضای زیادی از برد مدار چاپی صرف انتقال خطوط آدرس و داده می شود به تعدادی دیکودر آدرس و مدارات منطقی برای اتصال وسایل نیاز خواهد بود.

در وسایلی مانند تلویزیون، ویدئو و تجهیزات صوتی که به تولید انبوه میرسند صرف این هزینه، معمولا قابل قبول نخواهد بود. در این کاربردها، هر قطعهای که صرفهجویی شود در قیمت محصول موثر بوده و این مسئله به سود تولید کننده خواهد بود. علاوه بر این، تعداد خطوط کنترلی و قطعات بیشتر به معنای حساسیت بیشتر سیستم در برابر EMI، تست و عیبیابی مشکل تر و توان مصرفی بالاتر است.

نتیجه ی تحقیقاتی که در اوایل دهه ی ۱۹۸۰ شرکت فیلیپس برای غلبه بر این مشکلات انجام داد باس دو سیمه ای بود که I^2C نامیده شد I^2C سرنام I^2C است که به طور ضمنی گویای عملکرد آن است: فراهم کردن یک مسیر ارتباطی بین مدارات مجتمع.

امروزه این استاندارد به طور عمومی در صنعت الکترونیک پذیرفته شده و کاربرد آن از تجهیزات صوتی I^2C و تصویری فراتر رفته است. در حال حاضر باس I^2C بوسیله کننده نظیر در حال حاضر باس Analog DeVICES ،Atmel ،Maxim ،TI ،Intel ،Infineon ،Microelectronics و غیره پذیرفته شده است و در بیش از هزاران مدارمجتمع مختلف از آن استفاده می شود.

به عنوان نمونه سه حوزه از کاربردهایی که در آنها از باس I^2C به عنوان یک مسیر ارتباطی استفاده می شود، عبارتند از:

- کنترل کنندههای هوشمند که معمولا به صورت میکروکنترلرهای تک چیپ هستند.
- مدارت مجتمع با کاربردهای عمومی مانند: درایور Remote I/O Port ،LCD، حافظهها داده (مانند ADC) و

• مدارات با کاربرد خاص مانند: تنظیم کنندههای دیجیتال و پردازندههای سیگنال در سیستم-های رادیویی و ویدئویی، تولید کنندهی DTMF، انواع حسگرها، Real-Time Clock و

...

آشنایی با نسخههای استاندارد I²C

است، بنابراین نیاز به دو خط کلاک و داده I^2C یک استاندارد سریال و همزمان و همزمان و Half-Duplex است، بنابراین نیاز به دو خط کلاک و داده می باشد. این استاندارد به صورت سخت افزاری امکان راه اندازی یک شبکه از قطعات الکترونیکی را تنها با دو مقاومت Pull-up فراهم می کند. سرعت ارتباط، حداکثر وسایل مجاز و برخی از مشخصات دیگر باس، بستگی به نسخه ی استانداردی دارد که در ادامه به بررسی مختصر سرعت و عرض آدرس در هر یک از نگارشهای I^2C می پردازیم.

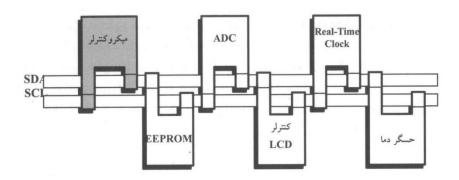
- نسخه ی اولیه استاندارد I2C (سال ۱۹۸۲) تنها از آدرس ۷ بیتی با حداکثر سرعت ۱۰۰ کیلوبیت بر ثانیه (Standard Mode) پشتیبانی می کرد.
- در نسخه ی دوم که در سال ۱۹۹۲ ارائه شد سرعت ارتباط تا ۴۰۰ کیلوبیت در ثانیه (Fast Mode) افزایش یافته و به علت ۱۰ بیتی شدن آدرس، تعداد وسایل مجاز به ۱۰۲۴ افزایش یافت.
- نسخهی بعدی در سال ۱۹۹۸ ارائه شد. در این نسخه، حداکثر سرعت ۳٫۴ مگابیت بر ثانیه (High Speed Mode) بوده و آدرس همچنان ده بیتی است.
- آخرین نگارش استاندارد I^2C در سال ۲۰۰۰ انتشار یافت و در آن، سرعت و عرض آدرس نسبت به نسخه ی ۲ تغییری نکرده است.

آشنایی با مفاهیم باس I²C

در باس I2C داده به کمک دو خط SDA و SCL منتقل می شود (کلمه SDA مخفف SDA مخفف DAta و کلمه SCL مخفف Serial CLock می باشند). هر وسیله ای خواه میکروکنترلر باشد یا یک حسگر یا حافظه و یا قطعه ای دیگر) با یک آدرس منحصر به فرد شناخته می شود و می تواند به صورت فرستنده (Reciever) عمل کند. از نقطه نظر دیگر، هر وسیله می تواند Master یا Slave باشد. Master و سیله ای است که انتقال داده را آغاز کرده، کلاک را تولید می کند و انتقال را خاتمه می دهد. Slave وسیله ای است که بوسیله Master خطاب شده است (آدرس دهی گردیده است).

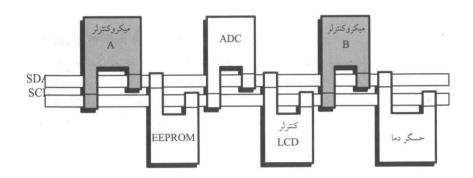
در ساده ترین حالت، باس 12C شامل یک Master و یک Slave است. Master که معمولا یک Slave است. Slave که معمولا یک وسیله ی قابل برنامه ریزی (مانند میکروپروسسور یا میکروکنترلر) است می توان ارتباط را با Slave آغاز کرده، آن را کنترل کند و در نهایت پایان دهد.

شکل زیر را در نظر بگیرید، این باس I2C که شامل یک آرایش پیچیده تری است شامل یک میکروکنترلر میخواهد میکروکنترلر به عنوان Master و چندین وسیلهی Slave است. فرض کنید که میکروکنترلر میخواهد داده ای را برای نمایش به کنترل LCD ارسال نماید. در این شرایط، میکروکنترلر در وضعیت داده ای Slave-Receiver قرار می گیرد و کنترلر LCD، در نقش Slave-Receiver خواهد بود. میکروکنترلر وظیفه دارد تا با آدرس دهی، Slave مورد نظر (کنترلر LCD) را انتخاب کرده و داده را برای آن ارسال نماید. پس از اتمام ارسال، ارتباط بین Master و Master توسط Master پایان می یابد.

حال وضعیتی را در نظر بگیرید که میکروکنترلر میخواهد دادهای را از حسگر دما دریافت کند، در این حالت، میکروکنترلر در نقش Master-Receiver و حسگر دما به عنوان Slave-Transmitter است. در اینجا نیز میکروکنترلر وظیفه دارد تا با آدرسدهی، Slave مورد نظر (حسگر دما) را انتخاب کرده و داده را از آن دریافت نماید. پس از اتمام دریافت، ارتباط Master و Slave توسط Master پایان می یابد.

در استاندارد 12C، این امکان وجود دارد تا بیش از یک وسیله که توانایی کنترل باس را دارند به باس متصل شده باشند. به این دلیل، این باس یک باس Multi-Master میباشد. شکل زیر وضعیتی را نشان میدهد که دو میکروکنترلر و چهار وسیله دیگر بر روی باس حاضرند. در صورتی که میکروکنترلر A یا B یکواهد با هر یک از چهار وسیله مختلف ارتباط برقرار کند، آن میکروکنترلر (مانند وضعیت قبل) در نقش بخواهد با هر یک از چهار وسیله مختلف ارتباط برقرار کند، آن میکروکنترلر (مانند وضعیت قبل) در نقش بخواهد با هر یک از چهار وسیله مختلف ارتباط برقرار کند، آن میکروکنترلر (مانند وضعیت قبل) در نقش بخواهد با هر یک از چهار وسیله مختلف ارتباط برقرار کند، آن میکروکنترلر (مانند وضعیت قبل) در نقش بخواهد با هر یک از چهار وسیله مختلف ارتباط برقرار کند، آن میکروکنترلر (مانند وضعیت قبل) در نقش بخواهد بود، و وسیله بود، و وسیله کند کارند و کار

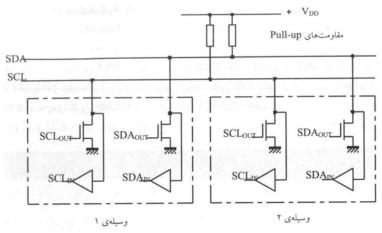

حال اگر دو میکروکنترلر A و B بخواهند با یکدیگر ارتباط برقرار نمایند لازم است تا یکی از آنها در نقش Master-Receiver و دیگری Slave-Transmitter یا Slave-Receiver باشد.

در تمام حالتهای اشاره شده، در هر لحظه تنها یک Master و Slave با یکدیگر ارتباط دارند. اما وجود دو میکروکنترلر بر روی باس (که هر دوی آنها پتانسیل Master بودن را دارند) احتمال ایجاد شرایطی را فراهم میکند تا دو Master به طور همزمان یک ارتباط را آغاز نمایند. در این وضعیت، برای تصاحب باس رقابت پیشمیآید که با چگونگی همزمانسازی پالسهای کلاک و نحوهی تعیین Master آشنا خواهید شد.

أشنايي با مشخصات فيزيكي باس

همانطور که اشاره شد، خطوط ارتباطی باس I²C شامل SDA و SCL است که به ترتیب حامل کلاک و SCL است که به ترتیب حامل کلاک و Cll-up به SDA و SCL خطوط دو طرفه ای هستند که هر یک بوسیله ی یک مقاومت Pull-up به پایانه ی مثبت تغذیه (VDD یا VCC) وصل شده اند. (مطابق با شکل زیر)

مطابق با استاندارد، زمانی که باس آزاد است و هیچ انتقالی بر روی آن انجام نمی شود، باید هر دو خط SDA و SCL یک منطقی باشند. بنابراین طبقه ی خروجی قطعات متصل شده به باس I²C به صورت SDA و SDA یک منطقی باشند. بنابراین طبقه ی خروجی قطعات متصل شده به باس Open-drain طراحی می شوند. در حالت بیکاری با خاموش شدن ترانزیستور، طبقه ی خروجی از خط جدا شده و مقاومت Pull-up آن را در سطح یک نگاه می دارد.

با توجه به این مسئله دو سطح منطقی Float-High و Prain-Low بروی باس تعریف می شود. Float-High وضعیتی است برای ایجاد یک منطقی، که در آن تمام ترانزیستورها خاموش بوده و خروجی آنها شناور است. همان طور که از نام Drain-Low برمی آید تاثیر یک وسیله بر روی خط با صفر منطقی است، بدین است. با توجه به این ویژگی، می توان گفت باس I²C یک خط Wired-AND یا AND سیمی است، بدین ترتیب که اگر تنها یک سیگنال صفر بر روی خط ارسال شود، سطح آن صفر می شود (این رفتار مشابه با رفتار گیت AND منطقی است که اگر تنها یک ورودی آن صفر شود خروجی صفر خواهد داشت).

با توجه به توضیحات بالا، نقش مقاومت Pull-up کاملا تعیین کننده است. مقدار این مقاومت متناسب با سرعت انتقال تعیین می شود. در سرعتهای پایین، مقدار تقریبی ۴٫۷ کیلواهم و در سرعتهای نزدیک به ۴۰۰ کیلوبیت بر ثانیه، یک کیلواهم می تواند مناسب باشد. (به شکل زیر دقت کنید)

1	کمتر از 100 kbps		100 kbps	/	400 kbps	
	4.7 kΩ	K	2.2 kΩ		1 kΩ	

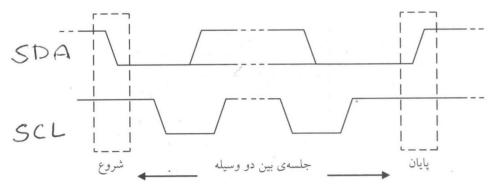
أشنايي با عناصر I²C

دادهای که بر روی باس I2C منتقل می شود قابل تفکیک به عناصر شرایط شروع (Stop Condition)، شرایط بازشروع (Start Condition)، شرایط تصدیق (Data Transfer)، شرایط تصدیق (Restart Condition) و شرایط عدم تصدیق (Not Acknowledge Condition) است که در ادامه به بررسی هر یک می پردازیم:

• شرایط شروع و پایان

در استاندارد I^2C ، برای برقراری ارتباط بین Master و Master لازم است تا با ایجاد شرایط شروع توسط Master بین Slave و Slave برقرار شود. همانطور که اشاره شد در حالت Master

بی کاری، هر دو خط SCL و SDA در وضعیت یک منطقی (Float-High) میباشند. برای ایجاد وضعیت شروع کافی است تا در حالی که SCL همچنان یک است خط SDA توسط Master صفر شود. (شکل زیر)

پس از انتقال داده بین Master و Slave به منظور ختم جلسه ی برقرار شده، Master یک شرایط پایان بر روی باس ایجاد می کند. در وضعیت پایان در حالیکه خط SCL یک منطقی است، SDA از صفر به یک تغییر می کند (رها می شود).

در فاصله بین شرایط شروع و پایان، باس مشغول بوده و استفاده از آن توسط سایر وسایل امکان پذیر نمی باشد.

• شرايط باز شروع

همانطور که اشاره شد، به منظور شروع ارتباط بین Master و Master یک وضعیت شروع توسط Slave میشود. Master میشود. Master پس از ایجاد وضعیت شروع، با ارسال یک یا چند بایت داده، Master مورد نظر و برخی مشخصههای ارتباط را تنظیم می کند. از آنجایی که اعمال این مشخصات تنها در امتداد وضعیت شروع قابل اعمال است در صورتی که Master قصد تغییر یک یا چند مورد از آنها را داشته باشد می تواند بدون ایجاد وضعیت پایان، مجددا یک وضعیتی شروع ایجاد نماید. به این وضعیت، باز شروع گفته می شود.

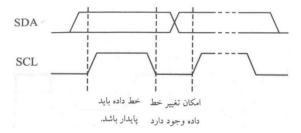
به منظور قیاس، یک ارتباط تلفنی را در نظر بگیرید. برای شروع ارتباط لازم است تا ابتدا گوشی تلفن بوسیله ی شما برداشته شود (وضعیت شروع)، پس از آن میتوانید شماره گیری کرده (تنظیم مشخصههای ارتباط) و صحبت نمایید (مبادله داده)، در نهایت معمولا با گذاشتن گوشی، ارتباط را قطع می کنید (شرایط پایان). بدیهی است که در فاصله ی بین برداشت گوشی (وضعیت شروع) تا گذاشتن آن (وضعیت پایان) خط مشغول بوده و برابری ارتباط توسط شخص (Master) دیگری امکان پذیر نمی باشد.

حال اگر پس از اتمام ارتباط فوق، قصد داشت باشید تا ارتباطی دیگر برقرار کنید، میتوانید بدون گذاشتن گوشی تلفن (شرایط پایان) و تنها با یک بار فشردن قلاب، ارتباط دیگری را آغاز کرده (وضعیت باز شروع) و شمارهگیری نمایید (تنظیم مشخصههای ارتباط).

• انتقال داده

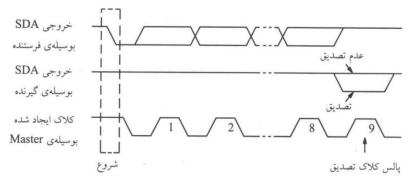
در فاصلهی بین شروع و پایان، بیتهای داده منتقل میشوند. هر بیت دادهی ارسال شده در لبه بالارونده پالس کلاک خوانده میشود.

سطح منطقی خط SDA تنها در وضعیتی میتواند تغییر کند که SCL در سطح صفر است (شکل زیر) به عبارت دیگر، طی مدتی که خط SCL یک است باید داده ی موجود بر روی خط SDA پایدار بماند در غیراینصورت تغییر ایجاد شده، شرایط آغاز یا پایان تلقی می شود.

• شرایط تصدیق و عدم تصدیق

I²C یک استاندارد هشت بیتی است و بنابراین داده به صورت بایت به بایت ارسال می شود. در این استاندارد لازم است تا گیرنده پس از دریافت هر بایت، برای فرستنده تصدیق ارسال کند تا فرستنده از سرنوشت بایت ارسال شده، آگاهی یابد.

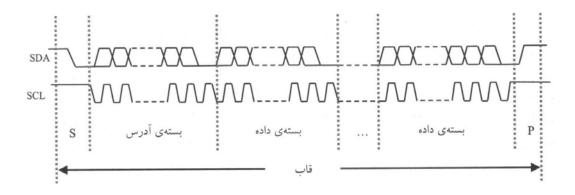

مطابق با شکل فوق در سیکل کلاک نهم، فرستنده پایه SDA را رها کرده و اجازه میدهد تا گیرنده با صفر کردن این خط، تصدیق را ارسال کند. در صورتی که گیرنده به هر علتی (مشغول بودن، قطع بودن اتصال، از

کار افتادن قطعه و ...) نتواند خط SDA را زمین کند، خط به وسیلهی مقادمت Pull-up یک شده و به طور پسیو، سیگنال عدم تصدیق ارسال شود. یک از کاربردهای عدم تصدیق، استفاده از آن برای پایان دادن به ارسال داده است. بدین ترتیب که فرستنده برای آخرین بایت دریافتی از گیرنده، تصدیق ارسال نکرده و بدین ترتیب فرستنده پایه SDA را رها کرده و Master وضعیت پایان ایجاد می کند.

آشنایی با بستههای (Packet) آدرس و داده

در باس I^2C ، هر قاب شامل تعدادی بسته است که معمولا یکی از آنها بسته که آدرس و بقیه بسته ی داده می باشند. همانطور که در شکل زیر دیده می شود، هر قاب اطلاعاتی با یک شرایط آغاز و پایان محصور شده است که از این پس به طور خلاصه شرایط شروع را S، شرایط پایان را P و بازشروع را S می نامیم.

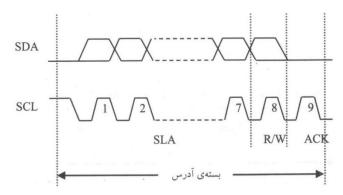

برای برقراری یک جلسه ی بین Master و Master ابتدا باید توسط Master یک شرایط شروع ایجاد شود. پس از این رویداد، Master کنترل باس را بر عهده می گیرد و باید ضمن تولید پالس کلاک، ایجاد شود. پس از این رویداد، آدرس دهی از طریق بسته ی آدرس انجام می شود و در صورت تصدیق Slave می از برقراری ارتباط با آن فراهم می شود.

برای روشن شدن موضوع، به بررسی محتوی بستههای آدرس و داده میپردازیم.

• بستهی آدرس

در بسته آدرس، ابتدا MSB ارسال شده و همانطور که در شکل زیر میبینید این بسته به طول ۹ بیت است که شامل هفت بیت آدرس، یک بیت Read/Write و یک بیت تصدیق است.

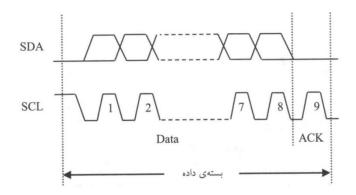

همانطور که اشاره شد در نسخههای مختلف 12C از آدرس ۷ و ۱۰ بیتی پشتیبانی می شود اما از آنجایی که در میکروکنترلر AVR همواره طول آدرس هفت بیت، بسته ی معرفی شده در این بخش نیز شامل ۷ بیت است. با توجه به ۷ بیتی بودن آدرس به نظر می رسد که امکان تخصیص حداکثر ۱۲۸ Slave Address (SLA) به وسایل متصل به باس وجود داشته باشد اما دو محدودیت زیر موجب کاهش این تعداد می شود.

- ۱- آدرسهایی به فرم 1111 XXXX (مانند 1110 0000 1111، 1010 و ...) برای کاربردهای آتی ذخیره شدهاند و تنها ۱۲۰ آدرس در اختیار است. همچنین آدرس 0000 0000 مربوط به فراخوانی عمومی (General Call) است که تمام Slaveها می توانند به آن پاسخ دهند.
- ۱C حداکثر ظرفیت خازنی مجاز بر روی باس ۱²C، ۴۰۰ پیکوفاراد است. همان طور که میدانید یک ۱۲ دارای ظرفیت خازنی معادلی روی هر پایه است، با قرار گرفتن وسایل مختلف بر روی باس، این خازنها موازی شده و ظرفیت معادل افزایش مییابد. زمانی که ظرفیت به ۴۰۰ پیکو فاراد برسد (علیرغم وجود فاصله تا رسیدن به ۱۲۰ آدرس مجاز) امکان افزودن وسیلهی جدید به خط وجود ندارد.

• بستهی داده

در بسته داده نیز ابتدا MSB ارسال شده و همانطور که در شکل زیر مشخص است، این بسته شامل ۹ بیت می باشد. I2C یک استاندارد ۸ بیتی است و بنابراین داده به صورت بایت به بایت منتقل می شود، پس از ارسال هر بایت لازم است تا گیرنده در سیکل نهم کلاک با صفر کردن خط SDA برای فرستنده تصدیق ارسال کند.

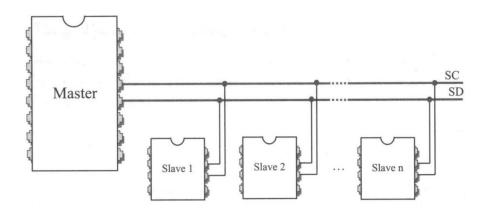

زمانی که گیرنده، آخرین بایت را دریافت میکند و یا به دلایلی نمیتواند داده ی جدیدی را بپذیرد، لازم است تا با عدم ارسال تصدیق (NACK) و رها کردن خط SDA در سیکل کلاک نهم، اتمام ارتباط را به فرستنده اعلام کند.

آشنایی با روش انتقال داده در باس I²C

همانطور که در شکل زیر مشاهده می کنید، باس I^2C شامل یک (و یا چند) Master و تعدادی وسیله Slave است. هر کدام از Slaveها دارای یک آدرس منحصر به فرد می باشند که قبلا توسط طراح سیستم مشخص شده است. به منظور شروع ارتباط، Master یک شرایط شروع بر روی باس ایجاد کرده و همزمان با هفت پالس کلاک بعدی، آدرس مربوط به Salve مورد نظر (SLA) را ارسال می کند.

در پالس کلاک هشتم، با ارسال صفر یا یک توسط Master، جهت ارتباط (R/W) مشخص می شود. در صورتی که همزمان با این کلاک، خط داده صفر باشد، Master قصد ارسال داده به Slave را دارد و در صورتی که یک باشد، Master داده را از Slave دریافت می کند. این جهت تعیین شده، تا انتهای ارتباط (ایجاد شرایط پایان یا بازشروع) ثابت بوده و امکان تغییر آن وجود ندارد.

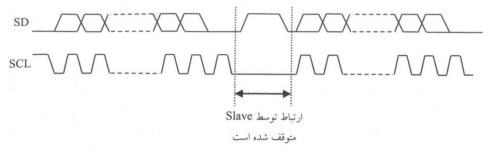

در نهمین پالس کلاک، Slave آدرس دهی شده وظیفه دارد تا با صفر کردن خط داده به Master پاسخ دمد (ACK). در واقع، اولین تاثیر Slave بر روی باس در این لحظه است و تا پیش از این، Slave داده ی ارسال شده توسط Master را بیت به بیت قرائت می کند تا در انتها با آدرس خود مقایسه نماید.

پس از اتمام بسته ی آدرس، در صورتی که Master از Slave تصدیق دریافت کرده باشد، با توجه به بیت R/W در یکی از وضعیتهای Master Receiver یا Master Transmitter قرار گرفته و Slave خواهد بود. R/W نیز بسته به بیت R/W در یکی از دو حالت Slave Receiver یا Slave Transmitter خواهد بود. بنابراین فرستنده (که ممکن است Master یا Slave باشد) بایت به بایت داده را برای گیرنده ارسال می نماید و در انتهای هر بایت، از آن تصدیق دریافت می کند.

عدم دریافت تصدیق (NACK) نشان دهنده ی این است که گیرنده نمی تواند یا قصد ندارد بایت بعدی را از فرستنده دریافت کند و بنابراین Master می تواند با ایجاد شرایط پایان به ارتباط پایان دهد و یا وضعیت بازشروع ایجاد نماید.

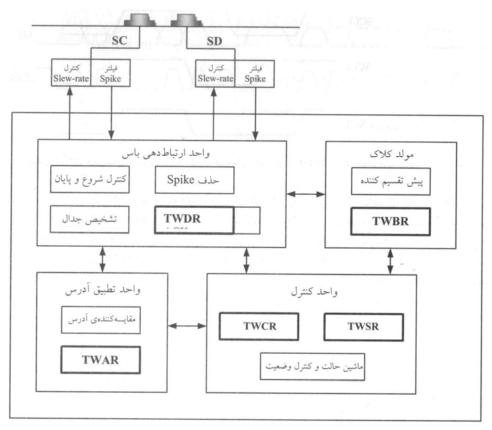
یکی از ویژگیهای جالب باس I^2C امکان ایجاد دست تکانی (Handshake) بوسیله سیگنال کلاک است. در صورتی که سرعت وسیله Slave کمتر از Master باشد و یا در فواصل بین دریافت یا ارسال هر بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave می تواند با صفر کردن خط SDA را در حالت بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، نیاز به اتمام یک سری عملیات باشد، Slave بایت، Slave بایت، Slave بایت در مدتی که Slave بایت بایت Slave بایت در مدتی که Slave بایت بایت Slave بایت در مدتی که در مدتی که نام در مدتی که در مدتی که داد در مدتی که در مدتی که در مدتی که در مدتی که در مدت کارگرد بایت در مدتی که در مدت کارگرد بایت کار کردن خط کارکرد بایت کارکرد

آشنایی با واحد TWI در میکروکنترلر AVR

برای ارتباط دهی یک میکروکنترلر با باس I^2C میتوان بوسیله نرمافزار پروتکل را پیاده سازی کرد و یا یک کنترلر I^2C (مانند مدار مجتمع I^2C) استفاده کرد. در روش اول بخش عمده ای از وقت پردازنده اشغال

شده و سرعت ارتباط نیز معمولا پایین است و در روش دوم اگر چه این مشکلات وجود ندارد اما نیاز به یک سختافزار خارجی و ارتباطدهی آن با میکروکنترلر است.

شكل ۱۳.۱۶: واحد TWI در قطعه ي ۱۳.۱۶

خوشبختانه در میکروکنترلرهای AVR، کنترلر I^2C به صورت داخلی تعبیه شده است و در نتیجه معموV نیاز به استفاده از دو روش ذکر شده نمی باشد.

از آنجایی که شرکت اتمل (که سازنده میکروکنترلرهای AVR است)، I^2C را واسط دوسیمه یا TWI به منظور مطابقت با مستندات میکروکنترلر مینامد به منظور مطابقت با مستندات میکروکنترلر I^2C در ادامه واحد TWI یا Two Wire Interface را به همین نام خطاب کرده و در سایر موارد از لفظ I^2C استفاده خواهیم کرد.

در شکل فوق واحد TWI میکروکنترلر ATmega32 نشان داده شده است. همانطور که ملاحظه میکنید این سختافزار شامل واحد ارتباط دهی باس، مولد نرخ کلاک، واحد تطبیق آدرس، واحد کنترل بوده، پایههای SDA و SCL است که به بررسی هر یک از این موارد میپردازیم.

• پایههای SDA و SCL

این پایهها ارتباط بین واحد TWI و باس I^2 را فراهم می کنند. SDA و SCL و TWI و TWI و بایهها ارتباط بین واحد PC1 و باس Spike را فراهم می Spike و فیلتر Spike می باشند.

کنترل کننده ی slew-rate که نرخ تغییرات دامنه ی پالسهای ایجاد شده را محدود می کنند در راهانداز خروجی قرار گرفته و موجب بهبود مشخصات الکتریکی سیگنال ارسال شده، می شود. فیلتر Spike نیز در طبقه ورودی بوده و با زدون پالسهای سوزنی با عرض کمتر از ۵۰ نانو ثانیه به کاهش حساسیت نسبت به نویز کمک می کند.

همانطور که اشاره شد، باس I^2 برای عملکرد صحیح نیاز به دو مقاومت Pull-up دارد. در برخی موارد می توان با فعال کردن مقاومت Pull-up پایههای PC1 و PC0 نیاز به مقاومت Pull-up خارجی را مرتفع کرده. در میکروکنترلر ATmega32 مقدار مقاومت Pull-up داخلی بین ۲۰ تا ۵۰ کیلواهم بوده و بنابراین می توان از آن در فرکانسهای پایین استفاده کرد.

• واحد ارتباط دهی باس

این واحد شامل شیفت رجسترهای داده و آدرس، کنترلر شروع و پایان و تشخیص جدال بین Masterها است. رجیستر TWDR شامل آدرس یا دادهای است که باید ارسال شود و یا دریافت شده است. علاوه بر رجیستر هشت بیتی TWDR، این واحد شامل یک رجیستر تک بیتی مربوط به تصدیق است که به طور مستقیم در دسترس نبوده و ACK یا NACK را نگهداری می کند.

واحد ارتباط دهی باس شامل سختافزار تشخیص جدال نیز میباشد. این واحد به طور پیوسته مقدار ارسال شده توسط واحد TWl را با مقدار ایجاد شده روی باس مقایسه کرده و در صورت بروز جدال آن را تشخیص میدهد. در صورتی که Master طی حکمیت، مغلوب شده و کنترل باس را از دست بدهد این سختافزار، واحد کنترل را در جریان قرار میدهد.

• مولد نرخ کلاک

این واحد، در وضعیتهای Master Transmitter و Master Receiver فرکانس پالس ایجاد شده بر روی SCL را کنترل می کند. واحد TWI دارای پیش تقسیم کنندهای است که تقسیمی از فرکانس کلاک سیستم را برای مولد کلاک فراهم می کند.

• واحد تطبيق أدرس

این واحد مقدار آدرس ارسال شده بر روی خط را با آدرس موجود در رجیستر TWAR مقایسه کرده و در صورت برابری، واحد کنترل را از تطبیق آدرس آگاه می کند تا عملکرد مناسب انجام شود.

• واحد كنترل

این واحد یکی از پیچیده ترین اجزاء واحد TWI است که پیوسته باس I2C را مونیتور کرده و پاسخ مناسب را ایجاد می کند. با روی دادن موارد زیر بر روی باس فلگ TWI یک شده و واحد کنترل، عملکردی متناسب با آن رویداد خواهد داشت:

- پس از ارسال وضعیت شروع یا بازشروع
 - پس از ارسال بستهی آدرس
- پس از مغلوب شدن در جدال با Master دیگر
- پس از آدرسدهی شدن بوسیلهی یک Master دیگر و یا دریافت آدرس فراخوانی عمومی
 - پس از دریافت یک بسته ی داده
 - پس از ارسال یک بستهی داده
 - پس از دریافت شرایط پایان
 - زمانی که به علت ایجاد شرایط آغاز یا پایان غیرمجاز خطایی باس روی میدهد.

آزمایشی که باید انجام دهید:

سختافزاری با استفاده از میکروکنترلر ATmega32 و ساعت DS1307 طراحی گردیده است. در محیط کدویژن، I^2C را فعال نمائید و در روی I^2C ایجاد شده DS1307 را انتخاب کنید و آنرا در حالت انتخاب قرار دهید (لازم است که I^2C Port را روی PORTC قرار دهید). سپس با استفاده از توابع I^2C در خطوط I^2C با روی صفحه I^2C با روی I^2C Port رمان و تاریخ را خوانده و روی صفحه I^2C در خطوط اول و دوم نمایش دهید (همانند آنچه در برنامه نمونه مشاهده مینمایید).